

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม
และยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียม
เกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียม
เกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ ไม่สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจ
ของประชาชนแต่ละท้องถิ่น ความสามารถในการจัดเก็บรายได้ และความเหมาะสมของสภาพพื้นที่
ของท้องถิ่นแต่ละแห่ง ดังนั้น เพื่อกำหนดเพดานอัตราค่าธรรมเนียมให้ต่ำลงหรือให้องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นมีดุลพินิจในการออกข้อบังคับท้องถิ่นเพื่อกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมตามความเหมาะสมกับ
ท้องถิ่นของตนเอง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ร่าง
กฎกระทรวง
กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียม
เกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๙ เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ ค่าธรรมเนียมที่ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ตามมาตรา ๓๔/๓ (๓) ในการกำหนดค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น รวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ราชการส่วนท้องถิ่น มอบหมายให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ต้องไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียม ดังต่อไปนี้

(๑) การเก็บและขนมูลฝอย เป็นรายเดือน

(ก) กรณีมีปริมาณมูลฝอยต่อเดือนไม่เกิน ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมในอัตราค่าธรรมเนียม ดังต่อไปนี้

๑) นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับจนถึงปีที่หก ให้เก็บค่าธรรมเนียม ไม่ต่ำกว่าเดือนละ ๒๐ บาท แต่ไม่เกินเดือนละ ๑๐๒ บาท

๒) ในปีที่เจ็ดถึงปีที่สิบสอง ให้เก็บค่าธรรมเนียมไม่ต่ำกว่าเดือนละ ๕๑ บาท แต่ไม่เกินเดือนละ ๑๐๒ บาท

๓) ในปีที่สิบสามเป็นต้นไป ให้เก็บค่าธรรมเนียมไม่ต่ำกว่าเดือนละ ๖๖ บาท แต่ไม่เกินเดือนละ ๑๐๒ บาท

(ข) กรณีมีปริมาณมูลฝอยต่อเดือนเกิน ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมตาม (ก) สำหรับปริมาณมูลฝอยส่วนที่ไม่เกิน ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร และสำหรับปริมาณมูลฝอยส่วนที่เกิน ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๑๒๐ กิโลกรัม หรือ ๖๐๐ ลิตร หรือ ๐.๖ ลูกบาศก์เมตร โดยให้เก็บค่าธรรมเนียมไม่เกินหน่วยละ ๑๐๒ บาท

(ค) กรณีมีปริมาณมูลฝอยต่อเดือนเกิน ๓,๖๐๐ กิโลกรัม หรือ ๑๘,๐๐๐ ลิตร หรือ ๑๘ ลูกบาศก์เมตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมตาม (ข) สำหรับปริมาณมูลฝอยส่วนที่ไม่เกิน ๓,๖๐๐ กิโลกรัม หรือ ๑๘,๐๐๐ ลิตร หรือ ๑๘ ลูกบาศก์เมตร และสำหรับปริมาณมูลฝอยส่วนที่เกิน

(ง) กรณีมีปริมาณมูลฝอยที่กำจัดต่อครั้งเกิน ๒๔๐ กิโลกรัม หรือ ๑,๒๐๐ ลิตร หรือ ๑.๒ ลูกบาศก์เมตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมตาม (ค) สำหรับปริมาณมูลฝอยส่วนที่ไม่เกิน ๒๔๐ กิโลกรัม หรือ ๑,๒๐๐ ลิตร หรือ ๑.๒ ลูกบาศก์เมตร และสำหรับปริมาณมูลฝอยส่วนที่เกิน ๒๔๐ กิโลกรัม หรือ ๑,๒๐๐ ลิตร หรือ ๑.๒ ลูกบาศก์เมตร ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๒๔๐ กิโลกรัม หรือ ๑,๒๐๐ ลิตร หรือ ๑.๒ ลูกบาศก์เมตร โดยให้เก็บค่าธรรมเนียมไม่เกินหน่วยละ ๒๐๐ บาท

(๔) การเก็บและขนส่งสิ่งปฏิกูล หรือการกำจัดสิ่งปฏิกูล เป็นรายครั้ง

(ก) การเก็บและขนส่งสิ่งปฏิกูลต่อครั้ง ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๕๐๐ ลิตร หรือ ๐.๕ ลูกบาศก์เมตร และให้เก็บค่าธรรมเนียมไม่เกินหน่วยละ ๒๕๐ บาท

(ข) กรณีมีปริมาณสิ่งปฏิกูลที่เก็บและขนส่งต่อครั้งเกิน ๑,๐๐๐ ลิตร หรือ ๑ ลูกบาศก์เมตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมตาม (ก) สำหรับปริมาณสิ่งปฏิกูลส่วนที่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ลิตร หรือ ๑ ลูกบาศก์เมตร และสำหรับปริมาณสิ่งปฏิกูลส่วนที่เกิน ๑,๐๐๐ ลิตร หรือ ๑ ลูกบาศก์เมตร ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๑,๐๐๐ ลิตร หรือ ๑ ลูกบาศก์เมตร โดยให้เก็บค่าธรรมเนียมไม่เกินหน่วยละ ๒๕๐ บาท

(ค) การกำจัดสิ่งปฏิกูลต่อครั้ง ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๕๐๐ ลิตร หรือ ๐.๕ ลูกบาศก์เมตร และให้เก็บค่าธรรมเนียมไม่เกินหน่วยละ ๓๐๐ บาท

(ง) กรณีมีปริมาณสิ่งปฏิกูลที่กำจัดต่อครั้งเกิน ๑,๐๐๐ ลิตร หรือ ๑ ลูกบาศก์เมตร ให้เก็บค่าธรรมเนียมตาม (ค) สำหรับปริมาณสิ่งปฏิกูลส่วนที่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ลิตร หรือ ๑ ลูกบาศก์เมตร และสำหรับปริมาณสิ่งปฏิกูลส่วนที่เกิน ๑,๐๐๐ ลิตร หรือ ๑ ลูกบาศก์เมตร ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ ๑,๐๐๐ ลิตร หรือ ๑ ลูกบาศก์เมตร โดยให้เก็บค่าธรรมเนียมไม่เกินหน่วยละ ๓๐๐ บาท

(๕) กรณีที่คำนวณปริมาณสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยแล้ว เศษไม่เกินกึ่งหนึ่งของหน่วยตามที่กำหนดใน (๑) ถึง (๔) ให้คิดเป็นครึ่งหน่วย เศษเกินกึ่งหนึ่งของหน่วยตามที่กำหนดใน (๑) ถึง (๔) ให้คิดเป็นหนึ่งหน่วย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งได้ โดยขอคำแนะนำจากคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด เพื่อเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นกรณีความแตกต่างของพื้นที่ด้านภูมิศาสตร์เป็นผลให้ต้องกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวต่ำกว่าอัตราค่าธรรมเนียมตามกฎหมายกระทรวงฉบับนี้”

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๕ แห่งกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๕ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นเก็บค่าธรรมเนียมการเก็บและขนมูลฝอย รวมทั้งค่าธรรมเนียมการกำจัดมูลฝอย เป็นรายเดือนและรายครั้งตามข้อ ๔ แล้วแต่กรณี ในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตราค่าธรรมเนียมที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด กรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่สามารถคัดแยกมูลฝอยทั้งหมดที่มีอยู่ได้ตามประเภทของมูลฝอยในเดือนหรือครั้งที่มีการเก็บและขนมูลฝอย ดังต่อไปนี้

(๑) มูลฝอยทั่วไป มีการแยกบรรจุในภาชนะรองรับหรือถุงบรรจุโดยปิดปากถุงให้มิดชิดเพื่อส่งกำจัดอย่างถูกวิธีต่อไป

(๒) มูลฝอยอินทรีย์ มีการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมคัดแยกมูลฝอยอินทรีย์ เช่น โครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อน จัดทำปุ๋ยหมัก หรือนำไปเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน หรือแยกบรรจุในภาชนะรองรับหรือถุงบรรจุโดยปิดปากถุงให้มิดชิดเพื่อส่งกำจัดอย่างถูกวิธีต่อไป

(๓) มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ มีการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมคัดแยกมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น ธนาคารขยะ (recyclable waste bank) ผ้าป่าขยะ หรือแยกบรรจุในภาชนะรองรับหรือถุงบรรจุโดยปิดปากถุงให้มิดชิดเพื่อจัดการอย่างถูกวิธีต่อไป

(๔) มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย มีการแยกบรรจุในภาชนะรองรับหรือถุงบรรจุ โดยปิดปากถุงให้มิดชิดเพื่อส่งกำจัดอย่างถูกวิธีต่อไป

(๕) มูลฝอยติดเชื้อ มีการแยกบรรจุในภาชนะรองรับหรือถุงบรรจุโดยปิดปากถุงให้มิดชิดเพื่อส่งกำจัดอย่างถูกวิธีต่อไป

กรณีที่อาคารหรือสถานที่ใดไม่มีมูลฝอยประเภทใดตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ได้มีการคัดแยกมูลฝอยประเภทนั้นแล้ว”

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๕/๑ แห่งกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗

“ข้อ ๕/๑ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นลดค่าธรรมเนียมการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยเป็นรายเดือนและรายครั้งตามข้อ ๔ แล้วแต่กรณี เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม เหตุการณ์ กิจกรรม หรือสภาพแห่งท้องที่ แต่ต้องไม่เกินร้อยละเก้าสิบของค่าธรรมเนียมการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่จะต้องเสีย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๖ แห่งกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๖ ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยเป็นรายเดือนและรายครั้งตามข้อ ๔ แล้วแต่กรณี ให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ซึ่งอยู่ในพื้นที่ตามประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย ตั้งแต่วันที่มีการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยจนถึงวันที่มีการประกาศวันสิ้นสุดสาธารณภัย ทั้งนี้ กรณีที่ระยะเวลาที่เกิดสาธารณภัยไม่ครบเดือนให้ปัดเป็นหนึ่งเดือน”

ให้ไว้ ณ วันที่ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย